

Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín - poznejte život a dílo Tomáše Baťa

Československý podnikatel Tomáš Baťa byl opravdovým velikánem. Kromě toho, že vedl obuvnickou firmu Baťa, která v průběhu času dobyla světové trhy, tak také přebudoval malé městečko Zlín na moderní aglomeraci. A Zlín na svého bývalého starostu dodnes vzpomíná - například prostřednictvím stálé expozice s názvem Princip Baťa: Dnes fantazie, zítra skutečnost, kterou provozuje Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín.

Tomáš Baťa: Zlín nevyhovuje, tak ho vylepšíme!

„Náš závod jest nevhodně položen. Volba padla na Zlín v mých jinošských letech, kdy jsem ještě nevěděl, co chci dělati. Zlínu schází všechny podmínky, kterých velký závod, jaký mám na mysli, ke svému životu potřebuje.“

Tak si během svého života postěžoval zakladatel světového obuvnického impéria **Tomáš Baťa**. Ano, v době, kdy Baťa ve Zlíně založil budoucí pýchu Československa, ve valašském městě nežilo ani 3 tisíce obyvatel. Jenže Baťa se nespokojil s výmluvou, že jeho firma nemůže prorazit kvůli náročným podmínkám, v nichž sídlí. A tak Baťa začal přebudovávat **Zlín v moderní město**, které se rázem stalo centrem chudého Valašska.

Do obuvnické firmy ve Zlíně se hrnula spousta lidí z přilehlých krajů, a tak Baťa ve městě vybudoval **kolonii rodinných domků**. Jako starosta Zlína se navíc zasloužil o rozvoj zdejší dopravní sítě, obchodních služeb, kultury i sportu. A také nechal ve Zlíně postavit 77,5 m vysoký mrakodrap dnes lidově nazývaný "Jednadvacítka" (21. budova baťovského areálu), který byl ve své době druhou **nejvyšší světskou stavbou v Evropě**.

Muzeum jihovýchodní Moravy v bývalé tovární budově

Je tedy pochopitelné, proč si Tomáše Bati ve Zlíně natolik váží. Kromě sochy, jež stojí naproti mrakodrapu, na Baťu a jeho dílo vzpomíná **Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín**. To je umístěno v bývalé závodní budově, která v současnosti nese název **14|15 Baťův institut**. Pro muzejní výstavy je zde vyhrazeno celé třetí patro budovy, navíc jsou expozice také v částech prvního a pátého patra.

Podle oficiálního webu instituce má Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín **nejrozsáhlejší původní stálou expozici v České republice**. Pokud jste tedy dosud váhali, zda Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín navštívit, rozhodně tak učiňte. Dozvíte se tu totiž nejen o historii slavné firmy Baťa, ale například i o **vývoji zlínského filmu** či cestovatelských zážitcích známé dvojice **Zikmunda a Hanzelky**.

Baťovi se muzeum ve Zlíně založit nepodařilo

Ještě předtím, než si podrobněji představíme, co vše nabízí k vidění **Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín**, řekněme si něco trochu z jeho historie. Už Tomáš Baťa a jeho kolegové na radnici totiž chtěli v roce 1924 založit **městské muzeum**, leč neúspěšně. Poprvé však muzeum ve Zlíně bylo otevřeno až v **únoru 1944**.

V průběhu let se muzeum několikrát stěhovalo z místa na místo, přičemž do své sbírky získávalo čím dál víc exponátů. Důležitým datem je rok **1958** - tehdy se totiž muzeum přestěhovalo do **zlínského zámku**, kde fungovalo až **do roku 2012**. Název **Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín** existuje **od roku 1990**, což souvisí s **přejmenováním města Gottwaldova na Zlín**. Nová a moderní kapitola muzea se píše od roku 2012, kdy se expozice přemístila do reprezentativních prostor budovy **14|15 Baťova institutu**, jejíž samotná rekonstrukce vyšla na astronomických 900 milionů korun.

Pouze dvě stálé expozice v Muzeu jihovýchodní Moravy? Ne, není to málo

A na co své návštěvníky tedy láká Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín? Na **dvě stálé expozice** a množství krátkodobých **výstav**, přednášek či dílen. Chtělo by se možná říci - nejsou pouze dvě stálé expozice trochu málo? Po návštěvě muzea budete ale možná sami muset zkonstatovat, že rozsáhlejší výstavu byste už možná ani nebyli schopni absolvovat.

Stálá expozice s názvem **Princip Baťa: Dnes fantazie, zítra skutečnost** je totiž složena hned z několika výstav, které byly dříve na zlínském zámku samotnými stálými expozicemi. Předně se Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín logicky věnuje dějinám baťovského koncernu od jeho zrodu až po znárodnění na konci druhé světové války. Výstava je atraktivní díky tomu, že je zde krásně znázorněno, jak vypadala **ševcovská dílna**, velkovýrobní obuvi, logistika firmy a také samotná prodejna.

Součástí sbírky mapující vývoj firmy Baťa je také úchvatná **kolekce obuvi z celého světa** a také obuvnických strojů. Drobnou vadou na kráse je fakt, že celé expozici dominují statické vitríny.

Interaktivní výstava by totiž velmi zajímavou sbírku přenesla ještě o několik úrovní výš. Expozice týkající se baťovského impéria ovšem není jediné, co návštěvníkům nabízí Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín.

Muzeum JV Moravy: Vývoj zlínského filmu i cestovatelé Hanzelka a Zikmund

K Baťovi má překvapivě blízko i **animovaný film ve Zlíně**. Za dnešní úspěchy totiž zlínské filmové tvůrce mohou vděčit tomu, že zde byl v minulosti vybudován **baťovský filmový ateliér**. Muzejní výstava se tak věnuje jak reklamním začátkům filmového ateliéru, tak pozdější tvorbě známých průkopníků animovaného filmu, kterým byl například **Karel Zeman**, jenž se celosvětově proslavil filmem **Cesta do pravěku** z roku 1955. Expozice také samozřejmě myslí filmový festival pro děti a mládež, který se ve Zlíně koná už od roku 1961.

Do stálé expozice Princip Baťa: Dnes fantazie, zítra skutečnost se řadí také výstava s názvem **Cestovatelství**. Ta se věnuje především slavné dvojici **Hanzelka - Zikmund**, kteří svůj rozsáhlý archiv a sbírky z cest po pěti světadílech věnovali zlínskému muzeu už v roce 1995. Říkáte si, co **Jiří Hanzelka a Miroslav Zikmund** mají společného s Baťou? Zde funguje jakási paralela - cestovatelé totiž při své první výpravě byli zároveň obchodní zástupci a nabízeli výrobky spřízněné firmy, a takovýto postup možná odkoukali od předválečných praktik Baťových prodejců. A snad každého zde nadchne originál **Tatry 87**, v níž Hanzelka se Zikmundem podnikli cestu do Afriky a Jižní Ameriky.

Kromě Bati vzpomíná muzeum i na folkloristu Bartoše

Kromě dalších krátkodobých výstav, přednášek a workshopů je součástí muzea také stálá expozice, jež se věnuje osobě **Františka Bartoše**. Tento pedagog, jazykovědec a etnograf celý život pracoval na tom, aby povznesl český jazyk, vzdělanost národa a podílel se na zachování folklórních zvyků na Moravě.

Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín spravuje kromě zlínské budovy ještě několik dalších objektů, které můžete navštívit.

Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín - spravované objekty:

- **14|15 Baťův institut ve Zlíně**
- **Hrad Malenovice**
- **Muzeum luhačovického Zálesí**
- **NKP Ploština**

Informace pro návštěvníky Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín můžete v budově 14|15 Baťova institutu navštívit každý den kromě pondělí. Otevírací doba je v pracovních dnech i o víkendu stejná, a to od 10 do 18 hodin. Základní vstupné, díky němuž budete mít přístup do dvou stálých expozicí a dalších aktuálních výstav, činí 129 korun. O polovinu méně zaplatí děti ve věku 6-15 let, studenti a důchodci. Pokud na návštěvu dorazíte v úterý, bude mít pro vás Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín příjemné překvapení - získáte totiž **50% slevu** na vstupné.

Moderní budova 14|15 Baťova institutu má **bezbariérový přístup** a svým návštěvníkům také nabízí zdarma připojení k síti WiFi. Parkování u muzea pro vás nebude problémem, v blízkosti budovy se totiž nachází hned několik parkovišť. A pokud do Zlína přijedete autobusem či vlakem, tak Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín budete mít hned na dosah - od obou nádraží se totiž nachází jen pár desítek metrů.

A jestliže bydlíte třeba na opačném konci republiky, chtěli byste navštívit Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín, avšak cesta je příliš komplikovaná tak mějte na paměti další citát Tomáše Bati: „**Když všichni mluví o nemožnostech, hledej možnosti.**“

Zdroj úvodního obrázku: Web Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně